

La intuïció de Cruyff es torna ciència

Seirul-lo i Vilà, els encarregats d'evolucionar la idea de joc que l'holandès va implantar al Barça, recorden la seva figura un any després del seu adieu

ALBERT LLIMÓS Barcelona ACTUALITZADA EL 24/03/2017 00:00 DIARI ARA.CAT

- Seirul-lo i Vilà al seu despatx de la Ciutat Esportiva, a la planta 3 de La Masia. / XAVIER BERTRAL
- L'home que va defensar els terroristes que l'havien mutilat
- "Ell no parava quiet, era pura vitalitat"

1
0

Un nen en té prou amb una pilota per ser feliç. Un futbolista també. O, almenys, és el que va intentar transmetre Johan Cruyff als seus jugadors. El futbol, com a joc. Gaudir amb la pilota, tot a través d'ella. A la paret del petit despatx 314 de La Masia hi ha una cita que il·lustra la idea de Cruyff. "Traballo amb la serietat d'un nen que juga". Una màxima que Joan Vilà i Paco Seirul-lo fan seva.

El periodista Martí Perarnau els va definir com el *think tank* del Barça. Són els guardians de la idea. Els encarregats de teoritzar i evolucionar el corpus futbolístic de l'home que va canviar el club amb la seva arribada l'any 1973, primer com a jugador rebel i després als noranta com a tècnic que va dotar el Barça d'una identitat única. La figura que fa tot just avui un any va desaparèixer, deixant un llegat que Vilà i Seirul-lo s'entesten a continuar reivindicant.

“El Johan era intuïtiu i creatiu, va posar les bases per a un futbol diferent”, resumeix Seirul-lo, el preparador físic que va compartir vestidor amb l'holandès durant l'última etapa al Barça. “En un any i mig vaig aprendre més que amb tota la resta d'entrenadors. No preparava excessivament els partits, deia tres coses, feia l'alineació i a jugar. En canvi, durant el partit, veia les coses que els altres no veien. Cap entrenador dels que han vingut després, el Pep inclòs, era capaç d'intervenir així durant el partit”, explica per recordar l'experiència viscuda al costat del “duo increïble” que l'holandès formava amb Carles Rexach. “Tot el que és més de dos tocs no és futbol”, sentenciava Cruyff per defensar la seva proposta. “Un toc”, li rebutja amb complicitat llavors Rexach.

Així es va anar construint un model de futbol modern que es va implantar a tots els racons del club. “La seva personalitat ens ha arrossegat a tots nosaltres”, sense “la seva força per imposar les seves idees” no hauria sigut possible la transformació del Barça, explica Vilà, que coordinava les categories inferiors quan Cruyff va aterrar. Determinació absoluta. “Jugarem amb 3-4-3 des del primer equip als benjamins -va dir-, perquè hem de gaudir, ens hem de destensar, no només hem de pensar en el resultat, disfrutar és important perquè després vindrà la resta”. I aquí es va començar a canviar la mentalitat del club, es va posar una llavor que ha estat donant fruits fins avui.

Però Cruyff no va arribar en un territori erm. Hi ha tres grans moments per entendre la idiosincràsia futbolística del Barça. “El primer, l'arribada de Rinus Michels al primer equip i Laureano Ruiz al planter. El segon, el Johan. El tercer, quan es troben el Pep Guardiola i el Paco l'any 2008”, explica Vilà per dimensionar el que ha passat al Camp Nou durant els últims cinquanta anys. Laureano va aportar el rondo, Cruyff el joc de posició i ara s'està evolucionant cap al joc de situacions, un salt endavant que treballen des del despatx 314, amb simulacions més similars a les del partit, amb dimensions superiors.

Tot a través de la pilota. “Si tenim la pilota, juguem i gaudim. Si no la tenim, només correm. I no volem córrer. Aquest és el gran llegat de Cruyff”, assegura Vilà. “Tot i que l'oponent estigui a prop, si et col·loques bé, et profiles bé, si penses abans de rebre i jugues a un o dos tocs, no la perds. Quan el rival arriba la pilota ja no hi és”, afegeix Seirul-lo per explicar el joc de posició -ara de situació- que va importar l'holandès. És un llenguatge únic que s'intenta que els nens aprenguin des de ben petits. “Un entrenament del prebenjamí és pràcticament el mateix que el del primer equip. Una immersió en un idioma nou, com més aviat l'entenguin més aviat l'interpretaran”, diu Seirul-lo. És un idioma que té una terminologia diferent de la que utilitzen la resta d'equips. Per això, a la paret del despatx, entre cites de Jim Rohn, Mario Benedetti o Francis Bacon, hi ha un full on es remarca que el Barça no “ataca” ni “defensa”. “Busquem un llenguatge creatiu”, sentència Vilà. Al Camp Nou quan es pregunta a un tècnic del planter sobre un noi que despunta no es diu “marca molts gols”, sinó “no perd ni una pilota”. Aquest és el llegat de Cruyff.

La física al futbol

Una proposta que vint anys després de l'adeu de l'holandès encara té vigència. I això que Vilà i Seirul-lo continuen topant amb les crítiques -internes i externes- dels que els acusen de romàntics ancorats al passat. De teòrics allunyats de la realitat. Ells mantenen amb fermesa que si es va arribar "a tocar el cel" amb Cruyff i, sobretot amb Guardiola, es "pot tornar a enlluernar" el món.

Quan se'ls argumenta que els rivals han après a jugar contra el Barça, que molts tècnics tenen un antídoto per evitar que flueixi el joc de posició, Seirul-lo treu el seu vessant més pedagògic. ¿Si un jugador pot colar-se entre onze jugadors tancats en una àrea, com no ho pot fer una pilota? En això treballen ara des de la seva àrea d'esports col·lectius, sota el paraigua del recentment presentat Barça Innovation Hub. A la intuïció de Cruyff, ara s'hi suma una base científica. "Intentem donar validesa científica a una cosa que ha funcionat molt bé, que ha sigut guanyadora i ha donat identitat al club: és un tresor", remarca Vilà.

Els dos són els encarregats de repensar el joc que va assenyalar l'holandès amb el Dream Team, donant respostes pràctiques, al camp, a les diferents situacions que planteja el joc. Sempre amb la pilota. Amb ells hi treballen dos persones més: Marcel Sans a Barcelona i Maurici López-Felip, que està fent un doctorat a la Universitat de Connecticut de física ecològica. Fa cinc anys va marxar als Estats Units, ja que la idea va néixer en època de Guardiola, quan es va començar a dissenyar aquest *think tank* que ha de perpetuar l'estil de joc i buscar respostes a tot arreu. Si cal, a la física quàntica, com explica amb entusiasme Seirul-lo. "La idea del joc com a grup, com a entorn, permet jugar d'una altra manera. En el temps del Johan es va començar a fer, va néixer de les idees intuïtives d'un tècnic que no sabia res de tot això, però després del que ens va ensenyar i el que s'ha anat fent, es va crear un joc meravellós. I aquest joc ha de tenir un suport científic per demostrar que no va ser casualitat", explica.

De Cruyff a Xavi

L'origen del que és avui el Barça, però, s'ha de buscar en una genialitat, un sisè sentit. "Avui veig que tenen ganes de jugar. Paco, no facis res, avui només juguem", li deia Cruyff al seu preparador quan portaven només uns minuts fent el rondo habitual de l'inici de cada sessió. "Avui veig que no va bé, anem a esmorzar", deia un altre dia quan la música de les botes impactant contra el cuir no sonava bé. "Què és això? Un entrenador?", es preguntava amb un punt d'incredulitat Seirul-lo en aquells primers dies, fins que va comprendre que sempre "la clavava". "El Johan treballava a la seva manera, mentre que el Pep era meticulós i una hora abans dels entrenaments mirava què havíem de fer, volia saber per què ho fèiem. Amb el Johan era impensable. Arribava i em deia: «¿Ho tens tot preparat? Sí? Anem, doncs, que tu en saps més que jo»", recorda Seirul-lo.

I el que va començar Cruyff sense marc teòric i va ampliar Guardiola a base de llevar-se ben d'hora ha de tenir continuïtat. Al despatx 314 tenen clar per on ha de passar el futur. Un full extret d'internet ho explica a la paret: Michels li dona el relleu a Cruyff. Aquest a Guardiola i el de Santpedor a Xavi.

“Ens va agradar i hi estem absolutament d’acord -diu Vilà-. Han crescut aquí. Han de ser ells, els Puyol, Iniesta, Xavi i Piqué, els que han de donar continuïtat al model”.

Xavi és la continuació d’un cercle que comença a traçar Cruyff i continua Guardiola. “El 3,14, el número pi”, bromeja Seirul-lo. Tot quadra. Tot gira. “Intentem que mentre siguem aquí hi hagi un cercle virtuós que mantingui la flama del joc del Johan”. Un futbol que avui encara tindria vigència: “Una persona lliure com el Johan té valor sempre. Els lliurepensadors sempre tenen un lloc”.